

Prissättningsmetoder för anslutningar

Innehåll

1. Allmänt.....	2
1.1 Anslutningsskyldighet	2
1.2 Utvecklingskyldighetens inverkan på anslutningen	3
1.3 Tillämpning av prissättningsmetoder.....	3
1.4 Bedömning av prissättningens skälighet.....	4
2. Krav för anslutning	5
2.1 Bestämning av anslutningspunkter	5
2.1.1 Distributionsnät	6
2.1.2 Distributionsnät med högspänning.....	6
3. Principer för prissättning av anslutningar	7
3.1 Zonprissättning.....	9
3.1.1 Bestämning av zoner	9
3.1.2 Bestämning av zonpris.....	10
3.2 Områdesprissättning.....	10
3.2.1 Områdesprisets giltighetstid	12
3.2.2 Potentiella abonnenter	12
3.2.3 Byggtröskel	12
3.2.4 Höjt områdespris.....	13
3.2.5 Efteranslutningsklausul vid höjt områdespris	13
3.3 Prissättning från fall till fall	13
3.3.1 Lågspänningsnät.....	14
3.3.2 Mellanspänningsnät	14
3.3.3 Distributionsnät med högspänning.....	15
3.3.4 Efteranslutningsklausul vid prissättning från fall till fall	16
3.4 Ändring av anslutningseffekten och ändringsarbeten med anknytning till anslutningar 16	
3.4.1 Utökning av anslutningseffekten	16
3.4.2 Minskning av anslutningseffekten	18
3.4.3 Ändring av anslutningspunkten och ändring av en anslutnings spänningsnivå	18
3.4.4 Tilläggstjänster som begärts av abonnenten	18
3.5 Kapacitetsreserveringsavgift.....	19
3.5.1 Bestämning av kapacitetsreserveringsavgiften i ett distributionsnät.....	20
3.5.2 Kapacitetsreserveringsavgift i ett distributionsnät med högspänning.....	22

3.5.3 Kapacitetsöverföringsavgift för produktionsanslutningar 24

1. Allmänt

I detta dokument beskriver Energimyndigheten metoderna för prissättning av elanslutningar. Nedanstående prissättningsmetoder och -principer ska tillämpas på distributionsnät och distributionsnät med högspänning i anslutningsavtal som ingår 01-05-2020 eller senare. För att sätta prissättningsmetoderna i kraft meddelar Energimyndigheten distributionsnätsinnehavare och innehavare av högspänningsdistributionsnät ett beslut om fastställande i enlighet med 10 § 1 mom. 4 punkten i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013).

Prissättningsmetoderna är i stora drag samma som de prissättningsmetoder som trädde i kraft 2011. Prissättningsmetoderna för produktions- och förbrukningsanslutningar har kombinerats i samma dokument. Dessutom har prissättningsmetoderna till många delar specificerats noggrannare och på en mer detaljerad nivå för att undvika felaktiga tolkningar.

1.1 Anslutningsskyldighet

Syftet med anslutningsskyldigheten är att trygga att alla elanvändare och elproducenter kan komma in på nätet för att köpa och sälja el på ett sådant sätt att prissättningen och anslutningskraven samt villkoren är rättvisa, icke-diskriminerande och skäliga.

Nätinnehavaren ska på begäran och mot skälig ersättning till sitt elnät ansluta eldriftsställen och kraftverk inom sitt verksamhetsområde som uppfyller de tekniska kraven. Anslutningsvillkoren och de tekniska kraven ska vara rättvisa och icke-diskriminerande samt beakta elsystemets driftsäkerhet och effektivitet.

I ett distributionsnät tillhör anslutningsskyldigheten nätinnehavarens ansvarsområde. I ett högspänningsdistributionsnät gäller anslutningsskyldigheten ett område där det för de nätanvändare som finns på detta område av tekniska eller ekonomiska skäl eller av markanvändningsskäl är förmånligare att ansluta sig till nätinnehavarens än till någon annans nät. Anslutningsskyldigheten gäller såväl anslutning av nya eldriftsställen eller kraftverk som ändring av avtalad överföringseffekt i en befintlig anslutning.

Nätinnehavaren ska publicera kraven, försäljningsvillkoren och prislistorna för anslutning och grunderna för bestämning av anslutningsavgifter samt en skälig tid inom vilken nätinnehavaren ska behandla alla anbudsbegäran som gäller anslutning. Nätinnehavaren ska på begäran ge den som ska anslutas en heltäckande och tillräckligt detaljerad uppskattning av anslutningskostnaderna samt en bedömning av anslutningens leveranstid.

Genom att betala anslutningsavgiften får kunden rätt att ta emot effekt från elnätet eller överföra effekt till elnätet i enlighet med den anslutningseffekt som överenskommit i avtalet.

1.2 Utvecklingsskyldighetens inverkan på anslutningen

Utvecklingsskyldigheten förpliktar nätinnehavaren att upprätthålla, driva och utveckla sitt elnät så att det beaktar nätanvändarnas rimliga behov. Utvecklingsskyldigheten innebär att nätinnehavaren ska bygga och förstärka sitt nät så att nätanvändarnas sedvanliga och förutsebara behov av tjänster blir tillgodosedda samt så att driftställen och kraftverk som uppfyller kraven kan anslutas till elnätet.

Otillräcklig effektöverföringskapacitet i nätet får inte vara ett hinder för anslutning, men den kan påverka leveranstiden för anslutningen. Anslutningen av nya användare får inte fördröjas i onödan på grund av otillräcklig effektöverföringskapacitet. Det förväntas att driftställen och kraftverk som uppfyller kraven kan anslutas till elnätet. Nätinnehavaren ska inom en skälig tid avhjälpa de brister i nätets överföringskapacitet som står i strid med skyldigheten att utveckla nätet. När den skäliga tiden bedöms, beaktas den tid som krävs för planering, tillståndsförfaranden och byggande.

Den verksamhet hos nätinnehavaren som ska anses omfattas av utvecklingsskyldigheten är så pass allmän till sin karaktär och allmän för dem som använder nätet eller en del av det att de kostnader som den medför riktas generellt till de avgifter som nätinnehavaren tar ut för sina tjänster, inte till en viss nätanvändare. I utvecklingsskyldigheten ingår bland annat planering och byggande av elnätet samt underhåll av nätet på ett sådant sätt att driftställen och kraftverk som uppfyller kraven kan anslutas till nätet. Det ingår också i utvecklingsskyldigheten att bygga och förstärka nätet så att nätanvändarnas sedvanliga och förutsebara behov av tjänster blir tillgodosedda.

Skyldigheten att utveckla nätet begränsas till nätanvändarnas rimliga behov. Till exempel exceptionell art i fråga om en tjänst som nätanvändaren efterfrågar eller den tid som krävs för nödvändig nätförstärkning kan sätta gränser för nätinnehavarens möjligheter att agera på det sätt som nätanvändaren önskar.

Att bli ansluten till nätet är ett rimligt behov av en tjänst, som nätinnehavaren förväntas tillgodose inom ramarna för anslutningsskyldigheten och utvecklingsskyldigheten. Utvecklingsskyldigheten förpliktar nätinnehavaren att upprätthålla och förstärka nätet så att nya anslutningar kan göras inom en skälig tid. Om anslutningen förutsätter förstärkning av elnätet, ska de kostnader som uppkommer som en följd av detta inte inkluderas i anslutningsavgifterna som uppbärs av enskilda abonnenter, utan kostnaden ska fördelas mellan de avgifter nätinnehavaren generellt uppbär för sina tjänster på ett jämlikt och icke-diskriminerande sätt. Kostnader som uppstår på grund av förstärkningsåtgärder fördelas mellan alla nätanvändare i distributionsavgifterna och delvis, endast när det gäller en förändring av effektöverföringsbehovet, mellan abonnenterna i den kapacitetsreserveringsavgift som ingår i anslutningsavgifterna.

1.3 Tillämpning av prissättningsmetoder

Nätinnehavare ska utarbeta egna skriftliga prissättningsprinciper för anslutningarna, vilka ska följa de prissättningsmetoder som presenteras i detta dokument och elmarknadslagen. Prissättningsprinciperna ska publiceras till exempel på nätinnehavarens webbsidor. När nätinnehavaren gör ändringar i sina prissättningsprinciper

ska nätinnehavaren i enlighet med Energimyndighetens föreskrift av den 29 mars 2018 (Dnr 742/002/2018) skicka specificerade uppgifter om ändrade punkter samt de nya prissättningsprinciperna och prislistorna till Energimyndigheten en månad innan den nya prissättningen införs. Ansvar för efterlevnaden av prissättningsmetoderna och elmarknadslagen ligger dock alltid hos nätinnehavaren.

Nätinnehavaren har ingen möjlighet att göra egna undantag från prissättningsprinciperna. Prissättningsprinciperna ska i varje fall undantagslöst följa de prissättningsmetoder som presenteras i detta dokument. Nätinnehavaren kan till exempel inte utesluta anslutningar från zonprissättningen på basis av byggkostnader som anslutningarna medför eller använda minimipriser i sin prissättning, eftersom detta skulle avvika från de prissättningsprinciper som specificeras i metoderna.

I elmarknadslagstiftningen har Energimyndigheten lämnats stor prövningsrätt i fråga om tillämpningen av lagstiftningen. Detta gäller även prissättningsmetoderna samt utvecklingen och tillämpningen av dem. Prissättningsmetoder kan inte upprättas så detaljerat att man helt undviker att de blir föremål för tolkning. Nätinnehavaren kan kontakta Energimyndigheten om nätinnehavaren behöver rådgivning i enskilda fall. I egenskap av oberoende regleringsmyndighet avgör Energimyndigheten möjliga frågor som är föremål för tolkning inom gränserna för sin prövningsrätt med beaktande av de mål och skyldigheter beträffande rättvis, skälig och icke-diskriminerande prissättning som fastställs i elmarknadslagstiftningen.

Energimyndigheten kan vid behov precisera innehållet i prissättningsmetoderna genom skriftliga anvisningar.

1.4 Bedömning av prissättningens skälighet

Energimyndigheten har upprättat och fastställs de prissättningsmetoder som presenteras i detta dokument för att prissättningen av nätinnehavarnas anslutningar ska överensstämja med elmarknadslagen och alla nätinnehavare ska följa samma principer på ett icke-diskriminerande sätt. Prissättningsmetoderna är en noggrant övervägd helhet där man har strävat efter att hålla prissättningsprinciperna tillräckligt enkla ur både nätinnehavarnas och kundernas synvinkel. Samtidigt har man också i prissättningsmetoderna försökt säkerställa att prissättningen är skälig och rättvis samt att anslutningsavgiften inte inkluderar sådana kostnadsposter som inte är abonnentens ansvar.

Energimyndigheten tillämpar metoderna i detta dokument i sin bedömning av hur skälig, rättvis och icke-diskriminerande nätinnehavarens prissättning av anslutningarna är. Energimyndigheten granskar att nätinnehavarens prissättning är skälig och rättvis med beaktande av den helhet som prissättningsmetoderna utgör och målen i elmarknadslagen. I bedömningen av prissättningens skälighet definierar Energimyndigheten ofta en jämförelseberäkning eller princip. Om denna överskrider innebär det att prissättningen inte kan betraktas som skälig. I jämförelseberäkningen använder Energimyndigheten principerna som beskrivs i detta dokument, Energimyndighetens enhetspriser, beräkningsverktyget för kapacitetsreserveringsavgiften som Energimyndigheten publicerat, elmarknadslagen samt tidigare förvaltningspraxis.

Tillsynen över prissättningen av anslutningar är baserad på övervakning i efterhand, vilken huvudsakligen utförs med stöd av inlämnade begäran om utredning och delvis genom egen uppföljning.

2. Krav för anslutning

Enligt elmarknadslagen ska nätinnehavaren publicera kraven för anslutning. Nätinnehavare ska tillhandahålla alla anslutna sina elnätstjänster på ett jämlikt och icke-diskriminerande sätt och tjänster får inte tillhandahållas på villkor som är ogrundade. Anslutningsvillkoren och de tekniska kraven ska vara skäliga, rättvisa och icke-diskriminerande samt beakta elsystemets driftsäkerhet och effektivitet.

Kraven för anslutning ska också vara tillräckligt motiverade. Om nätinnehavaren inte i tillräcklig utsträckning kan påvisa och verifiera grunderna för de krav som ställs, kan kravet i fråga betraktas som ogrundat och kan således inte tillämpas. Endast sådana tekniska krav som behövs med tanke på genomförandet av anslutningen kan ställas på abonnenten. Krav som överför ansvaret för utvecklingen av nätet till abonnenten kan inte ställas i samband med anslutning, och inte heller sådana krav som inte är nödvändiga med tanke på genomförandet av anslutningen.

Energimyndigheten övervakar att de tekniska krav nätinnehavaren tillämpar är skäliga, rättvisa och icke-diskriminerande. Övervakningen sker i efterhand. Kraven som ställs på abonnenter vars anslutningar är av samma typ och har samma effekt ska vara enhetliga.

2.1 Bestämning av anslutningspunkter

Vid bestämning av anslutningspunkter ska bestämmelserna och målen i elmarknadslagen beaktas, till exempel abonnenternas faktiska rätt att konkurrensutsätta anslutningsledningen och nätinnehavarens ensamrätt att bygga eldistributionsnät på sitt ansvarsområde. I grunderna för bestämning av anslutningspunkter ska man beakta hur långt nätinnehavarens anslutningsskyldighet och den reglerade elnätverksamheten i regel kan anses sträcka sig och å andra sidan vad som eftersträvas med fri konkurrensutsättning av anslutningsledningen. Bestämningen av anslutningspunkten har en väsentlig inverkan på abonnentens anslutningskostnader och den skäliga prissättningen av anslutningen samt på ansvarsfördelningen mellan abonnenten och nätinnehavaren och deras skyldigheter.

I ett distributionsnät gäller anslutningsskyldigheten och nätinnehavarens ensamrätt att bygga elnät nätinnehavarens ansvarsområde. Nätinnehavaren är på sitt ansvarsområde, i synnerhet utanför områden som innehas av abonnenterna, skyldig att bygga ut det distributionsnät som behövs med tanke på anslutning.

Grunderna för bestämningen av anslutningspunkten ska vara rättvisa och icke-diskriminerande samt beakta elsystemets funktion och effektivitet. Med effektivitet avses tillhandahållande av den tjänst kunden önskar till så låga kostnader som möjligt. Effektivitet innebär också att man undviker att bygga parallella eller i övrigt ineffektiva elnät.

När det gäller vanliga abonnenter i ett distributionssystem är det i regel inte ändamålsenligt eller motiverat att avtala om en anslutningspunkt som ligger väldigt långt från den egentliga användningsplatsen eller produktionsplatsen, eller annars avtala om en punkt som kan leda till byggande av parallella elnät eller byggande av en anslutningsledning utanför det område som innehas av abonnenten. Anslutningspunkten ska bestämmas på ett sätt som är förmånligt för kunden, dock med beaktande av de tekniska ramvillkoren.

Anslutningsledningens längd begränsas inte i den gällande lagstiftningen, så abonnenten har rätt att vid behov avtala om en anslutningspunkt som ligger längre bort från eldriftstället eller elproduktionsplatsen. I ett distributionsnät kan nätinnehavaren inte själv kräva att anslutningspunkten ska placeras längre bort från eldriftstället utan några motiverade tekniska grunder.

Om de tekniska kraven möjliggör genomförande av olika lösningar för anslutning till nätet, bibehålls abonnentens möjlighet att genomföra anslutningen på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt utan att kontrollen över hela elsystemet försämraras. Det är i sista hand de tekniska ramvillkoren som bestämmer alternativen för ändamålsenlig bestämning av anslutningspunkten.

2.1.1 Distributionsnät

I ett distributionsnät ska anslutningspunkten i regel bestämmas mot en anslutningsavgift vid gränsen av det område, till exempel en tomt, som innehas av abonnenten, och om det är fråga om en stor fastighet eller ett stort område ska anslutningspunkten bestämmas alldeles i närheten av objektet som ska få elektricitet, om inte abonnenten begär någon annan lösning. Utanför det område som innehas av abonnenten, till exempel på ett allmänt område där det finns andra nät, är det i regel alltid fråga om byggande som omfattas av nätinnehavarens ansvar och reglerad elnätsverksamhet, inte om byggande av en anslutningsledning som omfattas av fri konkurrens och abonnentens ansvar.

På ett område som innehas av abonnenten ska ansvaret för konkurrensutsättningen och byggandet av en kort anslutningsledning överlåtas till abonnenten, eftersom det i sådana fall inte är fråga om byggande av ett elnät som omfattas av reglerad elnätsverksamhet och nätinnehavarens ensamrätt, utan om en åtgärd som är föremål för fri konkurrens och möjliggör fördelar för abonnenten.

2.1.2 Distributionsnät med högspänning

Bestämningen av anslutningspunkter i ett högspänningsdistributionsnät avviker från principen för distributionsnät. I samband med byggande av högspänningsledningar är det fråga om antingen byggande av elnät som omfattas av nätinnehavarens ansvar och skyldigheten att utveckla nätet eller om byggande av en anslutningsledning på uppdrag av abonnenten. Om en elledning med en nominell spänning på minst 110 kV byggs enbart för anslutning, är det alltid fråga om en anslutningsledning. När det gäller en elledning som byggs av nätinnehavaren och ingår i ett högspänningsdistributionsnät ska nätinnehavaren sträva efter att planera ledningens rutt i enlighet med effektivitetsprincipen så att slutresultatet leder till en lösning som är så effektiv som möjligt med tanke på både slutanvändarna och elsystemet.

Med hänvisning till det som nämns ovan kan anslutningspunkten i anslutningar inom ett högspänningsdistributionsnät i regel inte bestämmas till en plats i närheten av en produktionsanläggning eller ett eldriftställe, eftersom anslutningspunkten bestäms till den närmaste möjliga punkten i nätinnehavarens befintliga nät, till exempel en ledningsstam eller ett ställverksfält dit abonnenten bygger en egen anslutningsledning.

Om nätinnehavaren på grund av överföringsbehov måste bygga nya högspänningsanslutningar till ett område, kan anslutningspunkten bestämmas till den närmaste möjliga punkten i det planerade nätet. Utgångspunkten för planeringen ska dock fortsättningsvis vara en effektiv utveckling av elsystemet som gynnar nätinnehavarens alla kunder, och inte betjäning av en enskild abonnent.

Abbonenten, inte nätinnehavaren, ansvarar för byggandet av en anslutningsledning och ett möjligt ställverk som behövs för anslutningen till ett befintligt högspänningsdistributionsnät. Nätinnehavaren ansvarar i sin tur för att utveckla och förstärka anslutningarna till sitt högspänningsdistributionsnät på ett sådant sätt att nya abonnenter kan ansluta sig till högspänningsdistributionsnätet.

3. Principer för prissättning av anslutningar

Prissättningen av anslutningar ska vara skälig och motsvara kostnaderna till den del kostnaderna ska betalas av abonnenterna. Kraven och villkoren för anslutning samt bestämningsgrunderna för priserna ska vara skäliga och rättvisa samt motiveras på ett transparent sätt. Prissättningen av anslutningar och kraven som gäller anslutningar får inte innehålla ogrundade villkor och ska ta hänsyn till effektiviteten samt kostnaderna och nyttan som anslutningen av ett kraftverk till nätet medför.

Med effektivitet avses tillhandahållande av den tjänst kunden önskar till så låga kostnader som möjligt. Detta innebär att anslutningsavgiften inte får inkludera kostnader för åtgärder som inte är nödvändiga för att genomföra anslutningen eller andra kostnader som det är möjligt att undvika. Anslutningsavgiften ska alltid basera sig endast på de kostnader för utbyggnad av elnätets strukturer som är oundvikliga med tanke på anslutningen.

Kostnader som ingår i anslutningsavgiften

Anslutningsavgiften ska grunda sig på byggkostnaderna för utbyggnad av det nya elnätet som behövs för anslutningen samt på kapacitetreserveringsavgiften. Kapacitetreserveringsavgiften beskrivs närmare i kapitel 3.5. Anslutningsavgiften får inte inkludera kostnader för åtgärder som omfattas av skyldigheten att utveckla nätet och inte heller kostnader för förstärkning av nätet som är specifika för det aktuella fallet.

Åtgärder som betjänar användarna av nätet eller en del av nätet i allmänhet omfattas av utvecklingskyldigheten. Till denna del ska de kostnader som uppstår riktas till de avgifter som nätinnehavaren generellt uppbär för sina tjänster och inte till enskilda nätanvändare. Kostnader som omfattas av utvecklingskyldigheten är alltid kostnaderna för åtgärder med anknytning till utveckling av nätet och den kostnadsandel som kan anses gälla återuppbyggnad, då ett gammalt nät ersätts med ett nytt nät.

Om det befintliga nätet inte har en överföringskapacitet som är tillräckligt stark för att ansluta nya abonnenter, får kostnaderna för åtgärder för förstärkning av nätet som dessa enskilda abonnenter ger upphov till inte uppbäras av de enskilda abonnenterna. De totala kostnaderna för förstärkning av nätet förorsakas av återuppbyggnad av nätet och utökning av överföringskapaciteten. Med kapacitetsreserveringsavgiften beaktas det genomsnittliga behovet av större överföringskapacitet i det befintliga nätet som förorsakas av anslutningseffekten.

I prissättningsmetoderna avses med kostnader för byggande av elnät eller utbyggnadskostnader endast de kostnader som uppstår vid utbyggnad av elnät som behövs med tanke på anslutningen, betjänar enbart anslutningen och ingår i den reglerade elnätsverksamheten. Utbyggnadskostnaderna ska inte inkludera sådana extra byggkostnader som är onödiga med tanke på abonnenten och genomförandet av anslutningen eller annars kostnader för sådana åtgärder som en enskild abonnent ger upphov till, om åtgärden i fråga ändå i varje fall hade behövt vidtas förr eller senare.

Till den del en åtgärd som en anslutning ger upphov till kan betraktas som återuppbyggnad, utveckling av nätet eller förstärkning av nätet ska denna del elimineras från de kostnader för byggande av anslutningar som ingår i anslutningsavgifterna. I regel är alla åtgärder som utförs i ett befintligt nät utveckling eller förstärkning av nätet. Även åtgärder som är överflödiga med tanke på anslutningen betraktas i regel som utveckling av nätet.

Skyldigheten att utveckla nätet omfattar i regel till exempel förändring eller inskränkning av skyddsområden, förbättring av skydd, förbättring av leveranssäkerheten och elens kvalitet, dimensionering och byggande av nät med tanke på framtiden samt även i övrigt alla investeringar som inte enbart tjänar den som befinner sig i nätet eller anslutningarna i nätet.

Anslutningsavgiften får inte heller inkludera kostnader för sådana åtgärder eller tjänster som inte omfattas av nätinnehavarens ensamrätt att bygga distributionsnätet och fritt kan konkurrensutsättas av abonnenten. Detta hindrar dock inte nätinnehavaren att tillhandahålla sådana tjänster separat, men sådana funktioner är inte reglerad elnätsverksamhet och får således inte inkluderas i anslutningsavgiften. Med hänvisning till det som nämns ovan får anslutningsavgiften inte innehålla kostnader för åtgärder och tilläggstjänster som är föremål för fri konkurrens, till exempel kostnader förorsakade av byggande av kundens anslutningsledning eller reservmatningsförbindelse. Även ställverk, brytare eller andra anordningar som behövs och krävs för att uppfylla de tekniska kraven är i regel jämförbara med en anslutningsledning, om det är möjligt för abonnenten att låta bygga dem och anordningarna i fråga tjänar endast en abonnent eller flera produktionsanläggningar.

Prissättningsprinciper

Prissättningsprinciperna som följs i distributionsnätet är zonprissättning, områdesprissättning och prissättning från fall till fall. I ett område med ett befintligt lågspänningsnät tillämpas zonprissättning som huvudsaklig prissättningsmetod. Utanför ett zonprissättningsområde tillämpas i första hand områdesprissättning. Prissättning från fall till fall kan tillämpas om det inte finns förutsättningar för områ-

desprissättning och prissättning från fall till fall leder till en förmånligare anslutningsavgift för kunden. Prissättning från fall till fall används alltså i regel i situationer där det inte finns några andra potentiella abonnenter utöver den abonnent som begär en anslutningsoffert.

I nät med mellanspänning samt i högspänningsdistributionsnät grundar sig prissättningen i regel endast på prissättning från fall till fall.

3.1 Zonprissättning

Zonprissättning innebär att abonnenter som ansluter sig till lågspänningsnät delas upp enhetligt och rättvist i olika genomsnittliga priszoner med fast pris på basis av det geografiska läget. Nätinnehavaren har möjlighet att bestämma anslutningsavgiftszonernas antal och omfattning med beaktande av de principer som presenteras nedan.

3.1.1 Bestämning av zoner

Bestämningen av zoner ska basera sig på avstånd. Nätinnehavaren ska för varje zon definiera en yttre och inre gräns utgående från avståndet från den närmaste transformatorstationen. Förutom avståndet från en transformatorstation kan nätinnehavaren också mäta avståndet från ett befintligt mellanspänningsnät och ett nät med en nominell spänning på en kilovolt. Minst två zoner ska bestämmas. Zonerna ska bildas åtminstone upp till 600 meter.

Alla abonnenter ska utan begränsningar inkluderas i zonprissättningen åtminstone till den del de fågelvägen finns på ett avstånd av högst 600 meter från befintliga transformatorstationer när anslutningens säkringsstorlek är högst 3x63 A.

Alla abonnenter i ett detaljplaneområde tillhör utan begränsning zon 1 oberoende av avståndet. Nätinnehavaren ska också för zon 1 bestämma avståndet räknat från den befintliga transformatorstationen. Alla abonnenter inom detta avstånd omfattas av prissättningen för zon 1, även om abonnenterna inte finns i detaljplaneområdet. Om området utanför zon 1 får status som detaljplaneområde, ändras området automatiskt till ett prisområde i zon 1.

Nätinnehavaren kan vid behov inom zonerna avgränsa separata zoner som omfattar allmänna områden och gatuområden. Då används den aktuella zonen för alla anslutningar som enligt fastighetsregistret är belägna i områden som klassificeras som gatuområden eller allmänna områden.

I zonerna får begränsningar som gäller säkringsstorlek tillämpas. Då kan anslutningar som överskrider en viss säkringsstorlek lämnas helt utanför zonprissättningen. Om avståndet emellertid är mindre än 600 meter, kan anslutningar med en säkringsstorlek på högst 63 A inte avgränsas utanför zonprissättningen. Inom zonerna ska alla abonnenter som utifrån anslutningseffekten och avståndet tillhör zonen utan undantag omfattas av zonprissättningen.

Nätinnehavaren kan bestämma att zonerna ska omfatta alla lågspänningsanslutningar. Nätinnehavaren kan också bestämma ett genomsnittligt pris per ampere för anslutningar med en större säkringsstorlek. Då behöver inte ett separat listpris

publiceras för varje anslutning av respektive storlek. Ju större och mer vittomfattande zoner nätinnehavaren har, i desto mindre utsträckning behöver nätinnehavaren tillämpa prissättning från fall till fall eller områdesprissättning. Då är det också lättare att prissätta höjningar av anslutningseffekterna.

3.1.2 Bestämning av zonpris

Nätinnehavaren ska inom sitt ansvarsområde bestämma storleken på zonernas anslutningsavgift för anslutningar av olika storlek på basis av de genomsnittliga kostnader för utvidgning av nätet som anslutningarna medför samt den kalkylmässiga kapacitetsreserveringsavgiften. Zonpriserna ska definieras på ett sådant sätt att de så bra som möjligt beskriver de genomsnittliga utbyggnadskostnaderna för respektive anslutning, vilka förorsakas av de granskade anslutningarna i den aktuella zonen i samband med anslutningen.

Som det redan har konstaterats ovan i detta kapitel ska kostnaderna för utbyggnad av nätet inte inkludera kostnader för åtgärder som ingår i förstärkningen eller utvecklingen av nätet. Kapacitetsreserveringsavgiften används för att beakta det genomsnittliga behovet av effektöverföringskapacitet som anslutningarna ger upphov till och en möjlig ökning av effektöverföringskapaciteten i elnätet.

I samband med bestämningen av zonpriserna för olika zoner ska nätinnehavaren tillämpa en lämplig kapacitetsreserveringsavgift, som beror på bestämningsprinciperna för den aktuella zonen. Det är motiverat att tillämpa en kapacitetsreserveringsavgift för ett mellanspänningsnät om kostnaderna för utvidgning av zonen har beräknats och värderats huvudsakligen utifrån utvidgningskostnaderna för helt nya transformatorområden. I ett lågspänningsnät är användning av en kapacitetsreserveringsavgift för bestämning av zonpriser å sin sida motiverat om kostnaderna för utvidgning av zonen huvudsakligen har beräknats utifrån fall där abonnenterna ansluter sig till ett gammalt befintligt lågspänningsnät.

Nätinnehavaren kan använda Energimyndighetens beräkningsverktyg som hjälp för att bestämma zonpriserna för anslutningar med olika hög anslutningseffekt. Energimyndigheten ger vid behov preciserande anvisningar om bestämning av zonpris.

3.2 Områdesprissättning

Den nedan beskrivna områdesprissättningen tillämpas i regel endast i lågspänningsnät. Med områdesprissättning avses bestämning av anslutningsavgifterna för abonnenter i ett visst i förväg avgränsat område som lämnats utanför zonprissättningen. Områdesprissättning kan bestämmas för antingen ett eller flera transformatorområden. Områdesprissättningen grundar sig på de planerade kostnaderna för byggande av nätet (utvidgningskostnaderna) i ett definierat område samt på kapacitetsreserveringsavgiften.

Områdespriset bildas genom att dividera byggkostnaderna för de estimerade anslutningarna inom det avgränsade område som är föremål för prissättningen och de kalkylmässiga kostnaderna för den reserverade kapaciteten från det befintliga nätverket som påverkar dimensioneringen (kapacitetsreserveringsavgift) med antalet potentiella abonnenter i området, i förhållande till anslutningseffekterna. I regel ska endast kapacitetsreserveringsavgiften för ett medelspänningsnät användas

i bestämmningen, eftersom det i fall med områdesprissättning i allmänhet är fråga om byggande av ett helt nytt transformatorområde där man redan har beaktat alla potentiella abonnenter och den inverkan de potentiella abonnenternas sannolika anslutningseffekter har på nätets dimensionering i fråga om utvidgningen av nätet.

Det är i undantagsfall möjligt att använda kapacitetsreserveringsavgiften för ett lågspänningsnät i regionprissättningen. I sådana fall befinner sig de potentiella abonnenterna i närheten av det befintliga lågspänningsnätet och de potentiella abonnenterna ska ansluta sig till det befintliga transformatorområdet eller det nya transformatorområdet som delvis byggs för att ersätta det gamla lågspänningsnätet.

Det är alltså motiverat att tillämpa kapacitetsreserveringsavgiften för ett lågspänningsnät endast om de potentiella abonnenterna i större utsträckning reserverar en effektöverföringsrutt från ett befintligt lågspänningsnät. Hur vanliga sådana fall är beror i stor utsträckning på hur långt nätinnehavarens zonprissättning sträcker sig och hur långt från den befintliga transformatorstationen nätinnehavaren har byggt lågspänningsnätet.

Väsentliga faktorer i samband med inrättandet av området är avgränsningen av området, antalet potentiella abonnenter i det avgränsade området och lösningen för genomförande av elnätet. För att åstadkomma ett ändamålsenligt genomförande av områdesprissättningen och en skälig prissättning är det viktigt att området avgränsas och nätet planeras så förnuftigt och förmånligt som möjligt med tanke på de abonnenter som faktiskt kommer att ansluta sig till nätet. När områdesprissättningen fastställs är det viktigt att de totala kostnaderna i området inte ökas utan grund för de abonnenter som faktiskt kommer att ansluta sig till nätet inom den närmaste framtiden.

Det är till exempel inte motiverat att göra områdesavgränsningen mer vittomfattande, om det inte i dessa områden finns intresserade abonnenter, och abonnenterna sannolikt inte kommer att ansluta sig till nätet under den tid områdesprissättningen är i kraft. Om det avgränsade området och planen i högre grad inkluderar separat nätbyggande för de abonnenter som i själva verket inte kommer att ansluta sig till nätet inom den närmaste framtiden, leder det till en prissättning där abonnenterna som ska ansluta sig i sin anslutningsavgift betalar kostnader för sådant nätbyggande som sannolikt inte ens kommer att genomföras. I motsvarande situationer ska nätinnehavaren undersöka om området kan avgränsas snävare och mer optimalt med tanke på de nuvarande abonnenterna som ska ansluta sig.

Med hänvisning till det som nämns ovan ska nätinnehavaren vid fastställande av områdespriset minimera kostnaderna för åtgärder som kanske inte ens behövs samt försöka hitta ett alternativ för fastställande av områdespris som är förmånligt med tanke på abonnenterna som ska ansluta sig och potentiella abonnenter i närheten av dem.

När områdespriset bestäms i närheten av ett befintligt nät så att en eller flera av de potentiella abonnenterna i området omfattas av zonprissättningen, uppbärs en anslutningsavgift enligt zonprissättningen av dessa abonnenter. Anslutningsavgif-

ten för andra potentiella abonnenter i området fastställs genom att dividera genomförandekostnaderna för hela området med alla potentiella abonnenter i området.

I ett område där områdesprissättning tillämpas får anslutningsavgiften för småskalig produktion inte inkludera kapacitetsreserveringsavgiften. Kapacitetsreserveringsavgiften kan dock uppbäras minst i enlighet med anslutningseffekten för den aktuella anslutningens förbrukning.

Nätinnehavaren kan också för bestämning av områdespriset utveckla ett beräkningsverktyg som automatiskt bestämmer områdespriset med nödvändiga beräkningsparametrar på ett rättvist sätt för alla potentiella abonnenter i det avgränsade området. Beräkningsverktyget ska dock följa prissättningsprinciperna för områdespriset och nätinnehavaren ska säkerställa att användningen av beräkningsverktyget inte under några omständigheter leder till ett högre pris för abonnenterna än om priset bestäms manuellt. Vid områdesprissättning bedöms prissättningens skälighet alltid från fall till fall och nätinnehavaren ansvarar för att ett områdespris som bestämts med verktyget inte erbjuds abonnenterna om priset av någon orsak leder till en högre anslutningsavgift än ett områdespris som bestämts manuellt utifrån en noggrannare plan.

3.2.1 Områdesprisets giltighetstid

Energimyndigheten fastställer inga tidsgränser för övergången från områdesprissättning till zonprissättning. Områdesprissättningen ska dock gälla åtminstone tio år eller tills man i området övergår till att tillämpa zonprissättning. Bolaget ska internt följa en enhetlig praxis avseende giltighetstiden för priserna inom olika områden och denna praxis ska vara antecknad i bolagets prissättningsprinciper. Tillämpning av en längre giltighetstid förbättrar i regel ställningen för de anslutningar som omfattas av områdesprissättningen och ökar potentiella abonnenters intresse för att skaffa anslutningar.

3.2.2 Potentiella abonnenter

Med potentiella abonnenter avses abonnenter eller eldriftsställen som inom en rimlig tid kan förväntas ansluta sig till elnätet. Utgångspunkten för bestämningen av potentiella abonnenter bör vara alla befintliga byggnader eller planlagda byggnadsplatser. Även eventuella objekt med undantagslov ska beaktas. I beaktandet av potentiella abonnenter får inga minimigränser tillämpas i fråga om antalet abonnenter. Nätinnehavarens grunder för hur potentiella abonnenter bestäms ska antecknas i prissättningsprinciperna.

3.2.3 Byggtröskel

Med byggtröskel avses den procentuella andelen eldragningskostnader för hela området, som när den överskrids medför att nätinnehavaren senast då måste sätta igång med att bygga anslutningar på området. Nätinnehavaren kan själv bestämma byggtröskeln, men den får vara högst 60 procent. Den byggtröskel nätinnehavaren använder ska också antecknas i prissättningsgrunderna. Nätinnehavaren kan inleda byggandet av anslutningar också med en lägre byggtröskel än den som antecknats i prissättningsprinciperna, förutsatt att denna lägre byggtröskel tillämpas på ett rättvist, icke-diskriminerande och transparent sätt.

3.2.4 Höjt områdespris

Om det inte finns tillräckligt många intresserade abonnenter i området och anslutningsavgifternas belopp för dem som är intresserade skulle bli mindre än den andel av områdets totala kostnader som bestäms av byggtröskeln, ska de abonnenter som anmält intresse erbjudas möjlighet att ansluta sig till elnätet med ett höjt områdespris.

Den höjda anslutningsavgiftens storlek bestäms så att den procentandel av områdets totala kostnader som motsvarar byggtröskeln fördelas mellan de abonnenter som anmält intresse att ansluta sig i förhållande till anslutningseffekterna. Med andra ord, om alla anslutningar har samma effekt, bestäms den höjda anslutningsavgiften genom att dividera kostnadsandelen som bestämts utifrån byggtröskeln med antalet intresserade abonnenter.

3.2.5 Efteranslutningsklausul vid höjt områdespris

När höjt områdespris tillämpas ska anslutningsavtalet innehålla en efteranslutningsklausul. Efteranslutningsklausulen är ett gottskrivningsvillkor som tillämpas då abonnenter som ansluter sig till elnätet senare får tillbaka en del av de erlagda anslutningsavgifterna i takt med att nya abonnenter ansluter sig till den nätdel som finansierats av de gamla abonnenterna.

Efteranslutningsklausulen ska fungera så att tidigare abonnenter alltid när en ny abonnent ansluter sig till nätet får tillbaka anslutningsavgifter så att deras anslutningsavgift i förhållande till anslutningseffekten motsvarar anslutningsavgiften som uppbärs av den nyaste abonnenten i enlighet med principerna för områdesprissättning. Slutligen, när tillräckligt många abonnenter har anslutit sig till nätet och byggtröskeln har uppnåtts, har varje abonnent betalat områdespriset för sin elanslutning, oberoende av när abonnenten har anslutit sig till nätet.

Efteranslutningsklausulen ska vara i kraft åtminstone så länge områdesprissättningen är i kraft. Återbetalningar görs dock inte om den byggtröskel som nätinnehavaren fastställt uppnås i området.

3.3 Prissättning från fall till fall

Prissättning från fall till fall tillämpas vid prissättning av anslutningar i medel- och högspänningsnät samt anslutningar i sådana lågspänningsnät som faller utanför zon- och områdesprissättningen. I ett lågspänningsnät bör prissättning från fall till fall användas i stället för områdesprissättning om det leder till en förmånligare prissättning ur abonnentens synvinkel. Prissättning från fall till fall kan behöva användas i ett lågspänningsnät också i fall där det i ett område saknas andra potentiella abonnenter för vilka det byggda nätet kunde utnyttjas ordentligt.

Med prissättning från fall till fall avses en anslutningsavgift som bestämts specifikt för en anslutning och ska grunda sig på de direkta kostnader för utvidgning av distributionsnätet som byggandet av den aktuella anslutningen medför samt på kapacitetsreserveringsavgiften. Utvidgningskostnaderna får inkludera kostnader som verkligen är nödvändiga och motiverade med tanke på genomförandet av anslutningen samt betjänar enbart den aktuella abonnenten. Utgångspunkten för prissättningen är att de tekniska krav som nätinnehavaren ställer på en abonnent för

att kunna ansluta abonnenten till nätet ska uppfyllas samtidigt som anslutningen planeras på ett så förmånligt sätt som möjligt. Nätinnehavaren väljer det slutgiltiga byggsättet för nätet, vilket kan avvika från den plan som offerten beräknats på. Anslutningsavgiftens storlek får dock inte påverkas av detta.

Prissättningen från fall till fall ska följa följande formel:

$$a + b \times P \tag{1}$$

där

a är en kostnad som inkluderar direkta kostnader för utvidgning av nätet som förorsakas av anslutning till nätet; inkluderar inte kostnader förorsakade av förstärkning av nätet [€]

b är en kapacitetsreserveringsavgift som beaktar de genomsnittliga kostnaderna för förstärkning av det befintliga nätet [€/kVA] eller [€/MVA]

P är abonnentens anslutningseffekt [kVA] eller [MVA]

Utvidgningskostnaderna innefattar byggande av ett nytt nätverk som behövs för anslutningen från det befintliga nätet till en avtalad och ändamålsenligt bestämd anslutningspunkt. I enlighet med det som nämns tidigare i detta dokument ska nätinnehavaren i prissättningen av anslutningar beakta att utvidgningskostnaderna inte ska inkludera kostnader för utveckling eller förstärkning av nätet, vilka bör uppbäras via distributionsavgifter eller kapacitetsreserveringsavgifter.

Utvidgningskostnader uppstår inte i situationer där ett gammalt nät ersätts med ett nytt nät. I regel är inte heller en ny linje som byggs bredvid en markkabel eller luftledning utvidgning av nätet, utan då är det i allmänhet fråga om förstärkning av nätet. Utvidgningskostnaderna omfattar byggande av nätkomponenter med helt ny funktion som enbart betjänar abonnenten mellan det befintliga nätet och anslutningspunkten på ett sådant sätt att nätet genomförs så förmånligt som möjligt och inte ersätter det befintliga nätet.

3.3.1 Lågspänningsnät

Vid prissättning från fall till fall i ett lågspänningsnät när abonnenten ansluter sig direkt till en transformatorstation ska nätinnehavaren tillämpa en kapacitetsreserveringsavgift som beaktar den genomsnittliga kalkylmässiga förstärkningen av nätet endast fram till distributionstransformatoren.

För anslutningar som ansluts till någon annan plats i lågspänningsnätet kan man använda antingen samma kapacitetsreserveringsavgift som för anslutningar till en transformatorstation eller en genomsnittlig kapacitetsreserveringsavgift för lågspänningsnätet, i vilken också en genomsnittlig förstärkning av lågspänningsnätet beaktas.

3.3.2 Mellanspänningsnät

Som det har konstaterats ovan får man i prissättningen av anslutningar inte inkludera sådana byggkostnader i utvidgningskostnaderna som är onödiga med tanke

på genomförandet av anslutningen. I fråga om anslutningar till ett mellanspänningsnät innebär detta att utvidgningskostnaderna i prissättningen inte får inkludera kostnader som till exempel förorsakas av att mellanspänningsnätet byggs i en ring. I regel kan anslutningsavgiften inte heller inkludera kostnader för ett ställverk eller sektioneringspunkt som nätinnehavaren bygger, eftersom det i allmänhet är möjligt att ansluta en abonnent som uppfyller de tekniska kraven till ett medelspänningsnät utan att nätinnehavaren bygger ett ställverk eller en sektioneringspunkt. I samband med anslutning till en av nätinnehavarens befintliga elunderstationer eller ställverk innefattar utvidgningskostnaderna i regel kostnaderna för anslutningsfältet i understationens medelspänningsapparat.

En kopplingsstation eller ett ställverk som byggs för att betjäna endast enskilda abonnenter eller produktionsanläggningar är i regel en del av anslutningsledningen som inte omfattas av anslutningsavgiften och för vars byggande abonnenten ansvarar. På motsvarande sätt, om en kopplingsstation eller ett ställverk byggs för att betjäna nätets funktion i allmänhet och som en följd av nätinnehavarens eget behov, är det fråga om utveckling av nätet, och då ska kostnaderna inte heller inkluderas i utvidgningskostnaderna.

I ett mellanspänningsnät ska nätinnehavaren för abonnenter som ansluts direkt till en understation tillämpa en separat kapacitetsreserveringsavgift för förbrukningen och produktionen, i vilken de genomsnittliga kostnaderna för förstärkning av medelspänningsnätet inte beaktas. För abonnenter som ansluts till någon annan plats i medelspänningsnätet ska nätinnehavaren bestämma en separat genomsnittlig kapacitetsreserveringsavgift som beaktar medelspänningsnätet för både förbrukningen och produktionen, dock med hänsyn till att ingen kapacitetsreserveringsavgift alls får uppbäras för produktion som uppgår till högst 2 MVA.

Nätinnehavaren kan bestämma separata spänningsspecifika kapacitetsreserveringsavgifter för 10 kV och 20 kV nät eller tillämpa en kapacitetsreserveringsavgift beräknad med spänningen 20 kV för båda spänningsnivåerna.

Om nätinnehavaren har ett 45 kV nät, ska en separat kapacitetsreserveringsavgift bestämmas för nätet. Bestämningen ska göras enligt samma beräkningsprinciper som för andra spänningsnivåer, med beaktande av beräkningsparametrarna för 45 kV nät.

3.3.3 Distributionsnät med högspänning

I ett högspänningsdistributionsnät uppstår utvidgningskostnaderna som ett resultat av en behövlig utbyggnad av elnätet vid anslutningspunkten. Anslutningen genomförs vid antingen en ledningsstam eller en understation. Utvidgningskostnaderna kan i regel inte inkludera byggande av en 110 kV ledning eller en jordkabel, eftersom det till denna del är fråga om antingen byggande som uppfyller rekvisitetet för en anslutningsledning som är abonnentens ansvar eller om utveckling av ett högspänningsdistributionsnät, där kostnaderna inte ska inkluderas i utvidgningskostnaderna.

Vid anslutning till en understation eller ett ställverk kan utvidgningskostnaderna som ingår i anslutningsavgiften i regel inkludera endast de kostnader som ett fält ger upphov till. Till den del ett högspänningsdistributionsnät emellertid används

som ett ringnät, tillsammans med ett stamnät, kan anslutningen av en högeffektanslutning kräva att ett helt nytt ställverk med tre brytare byggs i ledningsstammen. I sådana fall är det fråga om utvidgningskostnader som är nödvändiga för att genomföra anslutningen, vilka i sin helhet får inkluderas i anslutningsavgiften.

Vid anslutningar till ledningsstammen förekommer i regel inga egentliga utvidgningskostnader, eftersom det är möjligt att genomföra anslutningen med en fast anslutning direkt till nätinnehavarens luftledning om abonnenten uppfyller de tekniska krav som ställs på abonnenten. Då är det brytarfält som behövs och förutsätts för anslutningen en del av anslutningsledningen.

I ett högspänningsnät ska nätinnehavaren bestämma separata kapacitetsreserveringsavgifter för förbrukningen och produktionen.

3.3.4 Efteranslutningsklausul vid prissättning från fall till fall

När prissättning från fall till fall tillämpas på anslutningar i ett lågspänningsnät ska en efteranslutningsklausul antecknas i anslutningsavtalet om anslutningsavgiften är högre än avgiften som motsvarar anslutningseffekten i den yttersta zonen. Efteranslutningsklausulen ska gälla i minst 10 år.

En efteranslutningsklausul ska också användas för anslutningar i mellanspänningsnät och högspänningsnät, till exempel om det kan hända att det byggda nätet också betjänar andra abonnenter i framtiden.

3.4 Ändring av anslutningseffekten och ändringsarbeten med anknytning till anslutningar

Nätinnehavaren ska i sina principer för anslutningsavgifter och i sin prislista publicera principer med anknytning till ändring av en anslutnings effekt. I samband med ändringar uppdateras det gamla anslutningsavtalet till de delar det behövs för att motsvara det nya avtalet.

3.4.1 Utökning av anslutningseffekten

Om anslutningens effekt utökas har nätinnehavaren rätt att uppbära en tilläggsanslutningsavgift av kunden. När anslutningseffekten utökas är det fråga om en ökning av abonnentens effektöverföringsrätt. Abonnenten är redan ansluten till elnätet, så i regel kan en utökning av anslutningseffekten endast medföra kostnader för förstärkning av nätet för nätinnehavaren, vilka nätinnehavaren har möjlighet att uppbära endast med en genomsnittlig kapacitetsreserveringsavgift.

Syftet med en tilläggsanslutningsavgift är att skapa en situation där anslutningskostnaderna är lika stora för abonnenten oberoende av om abonnenten har nått den nuvarande anslutningseffekten genom att öka den nuvarande anslutningseffekten eller direkt via en helt ny anslutning.

Bestämningen av tilläggsanslutningsavgiften är alltid beroende av om abonnenten omfattas av zonprissättningen eller inte. Inom zonprissättningen består tilläggsanslutningsavgiften av skillnaden i prislistan mellan anslutningsavgifterna som motsvarar den nya och den befintliga anslutningens säkringsstorlek. Om en anslutning

utökas så mycket att inga zonpriser har fastställts i prislisan, bestäms tilläggsanslutningsavgiften genom att använda både zonprislisan och kapacitetsreserveringsavgiften. Den andel av tilläggsanslutningsavgiften som utgörs av zonprislisan bestäms fram till den effekt som är möjlig enligt zonprislisan och andelen som utgörs av kapacitetsreserveringsavgiften räknas med i tilläggsanslutningsavgiften endast till den del anslutningens effekt överskrider den högsta effekten enligt zonprislisan. Tilläggsanslutningsavgiften för en abonnent som inte omfattas av zonprissättningen grundar sig på den anslutningsbaserade kapacitetsreserveringsavgiften och på ändringen av anslutningseffekten.

Om man i samband med utökning av anslutningseffekten av motiverade skäl måste ändra anslutningspunkten och anslutningen inte omfattas av zonprissättningen, har nätinnehavaren rätt att till denna del uppbära kostnaderna för utvidgning av nätet från fall till fall. Nätinnehavaren har också rätt att uppbära kostnader för eventuella tilläggsinvesteringar i automations- och skyddsanordningar som utökningen av anslutningseffekten medför, om dessa är nödvändiga för att utöka anslutningens effekt.

Beroende på nätinnehavarens prissättningsprinciper och ökningen av abonnentens anslutningseffekt är det i vissa fall möjligt att det är förmånligare för abonnenten att först skaffa en anslutning vars effekt är lägre än behovet och senare öka effekten så att den motsvarar det verkliga behovet. Sådana situationer är dock sällsynta och förekommer ännu mer sällan om nätinnehavaren tillämpar genomsnittlig zonprissättning i större omfattning och på anslutningar med högre effekt. Eftersom det ursprungliga syftet med tilläggsanslutningsavgiften är en rättvis prissättning, har nätinnehavaren möjlighet att be Energimyndigheten bedöma om tilläggsanslutningsavgiften i det aktuella fallet kan bestämmas på ett sätt som avviker från de allmänna principerna så att nätinnehavaren i sin prissättning kan uppnå målen för tilläggsanslutningsavgiften och förhindra ett eventuellt avsiktligt trixande från abonnentens sida.

Omvandling till trefasanslutning

Omvandling av en anslutning till en trefasanslutning innebär att en gammal enfasanslutning omvandlas till en trefasanslutning. Nätinnehavaren ska i sin prislista över anslutningsavgifter ha definierat separata enhetspriser för omvandling till trefasanslutning i alla zoner som används samt utanför zonerna.

Vid omvandling till trefasanslutning är det fråga om en utökning av anslutningseffekten, som kan medföra förstärkningskostnader för nätinnehavaren. Den genomsnittliga kostnaden som tas ut för omvandling till trefasanslutning kan förutom på kapacitetsreserveringsavgiften också vara baserad på de genomsnittliga kostnaderna som omvandlingen medför i den aktuella zonen eller direkt på de amperepriser som definierats för trefasanslutningen med det lägsta zonpriset.

Eftersom det är fråga om en utökning av anslutningseffekten är målet dessutom att avgiften som tas ut för omvandlingen till trefasanslutning och den gamla anslutningsavgiften som tidigare tagits ut för enfasanslutningen inte tillsammans får leda till en anslutningsavgift som är avsevärt dyrare än avgiften för den nya trefasanslutningen. Priset för omvandlingen till trefasanslutning ska vara skäligt i förhållande till det zonpris som nätinnehavaren bestämt och maximipriset kan anses

vara en avgift som utgör 2/3 av anslutningsavgiften för en 2x25 amperes anslutning enligt zonen.

3.4.2 Minskning av anslutningseffekten

Ingen avgift får uppbäras av kunden vid minskning av anslutningseffekten. Nättinnehavaren kan dock på normalt sätt uppbära en avgift enligt prislistan för serviceavgifter när det är fråga om behövliga åtgärder, till exempel mätning eller byte av säkringar.

3.4.3 Ändring av anslutningspunkten och ändring av en anslutnings spänningsnivå

Nättinnehavaren har rätt att uppbära kostnader för ändring av anslutningspunkten endast om ändringen av anslutningspunkten genomförs på grund av kundens behov. Till denna del ska nättinnehavarens prissättning motsvara kostnaderna och vara skälig. Kostnader för ändring av anslutningspunkten får inte uppbäras av kunden med en anslutningsavgift, om inte kundens anslutningseffekt samtidigt ändras. Den ändrade anslutningspunkten ska uppdateras i anslutningsavtalet så att avtalet motsvarar den faktiska situationen.

Nättinnehavaren ska i sina principer för anslutningsavgifter definiera en prissättningsmetod som tillämpas om spänningsnivån i en anslutning ändras. I samband med en sådan ändring sägs det gamla anslutningsavtalet upp och ett nytt anslutningsavtal som motsvarar den nya anslutningseffekten och anslutningspunkten ingås.

När det gäller ändring av en anslutnings spänningsnivå har nättinnehavaren rätt att uppbära de utvidgningskostnader som ändringen av anslutningspunkten ger upphov till samt dessutom en möjlig förändring av kapacitetsreserveringsavgiften, om den nya kapacitetsreserveringsavgiften är högre än kapacitetsreserveringsavgiften med anslutningens gamla spänningsnivå.

3.4.4 Tilläggstjänster som begärts av abonnenten

Tilläggstjänster med anknytning till genomförandet av anslutningen, vilka har begärts av abonnenten, och kostnader som tilläggstjänsterna ger upphov till, t.ex. byggande av reservmatningsförbindelser som enbart betjänar abonnenten, inkluderas i regel inte i prissättningen av anslutningar.

Nätbyggnadsmonopolet för innehavare av distributionsnät gäller inte om det är fråga om en reservmatningsförbindelse genom vilken ett eldriftsställe ansluts till distributionsnätsinnehavarens elnät på ansvarsområdet. Nätbyggnadsmonopolet gäller inte heller om det är fråga om en reservmatningsförbindelse genom vilken ett eller flera kraftverk ansluts till distributionsnätsinnehavarens eller någon annan nättinnehavarens elnät på ansvarsområdet. Med hänvisning till det som nämns ovan omfattas byggande av en reservmatningsförbindelse där abonnenten ansluts till distributionsnätet på ansvarsområdet i regel i sin helhet av fri konkurrens. Med andra ord, om det för reservmatningen måste byggas en separat förbindelse genom vilken abonnentens utrustning ansluts till nättinnehavarens elnät, är det för den byggda förbindelsens del fråga om en åtgärd som omfattas av abonnentens ansvar och kan konkurrensutsättas.

Nätinnehavaren är inte skyldig att erbjuda abonnenten en reservmatningsförbindelse. Avtal om tilläggstjänster med anknytning till anslutningen omfattas av parternas avtalsfrihet. I prissättningen av tilläggstjänster med anknytning till anslutningen ska dock överensstämmelse med kostnaderna och rättvis prissättning iakttagas.

Abbonnten kan besluta att genomföra sin egen reservmatning genom att skaffa en annan anslutning. Då är det inte fråga om en tilläggstjänst och anslutningen i fråga ska prissättas normalt på samma sätt som andra anslutningar i enlighet med principerna i detta dokument.

Tilläggstjänster med anknytning till anslutningen, såsom genomförande av en reservmatningsförbindelse på abonnentens begäran, kan dock kräva åtgärder på nätinnehavarens befintliga nät. I sådana situationer är åtgärderna i fråga i regel reglerad elnätsverksamhet. Om till exempel ledningsbrytare måste byggas i nätinnehavarens befintliga nät i samband med genomförandet av en reservmatningsförbindelse, räknas dessa som en del av nätinnehavarens reglerade elnätsverksamhet. Om ledningsbrytarna byggs i samband med leveransen av anslutningen, kan dessa och andra extra investeringskostnader som uppkommit vid anslutning av reservmatningsförbindelsen till nätinnehavarens nät inkluderas i anslutningsavgiften som en separat kostnadspost och tas ut av abonnenten i samband med anslutningsavgiften.

Eftersom extra brytar- och skyddsanordningar som installeras i allmänhet också förbättrar driftsäkerheten hos nätinnehavarens nät, ska den ovan beskrivna situationen vara sådan att motsvarande åtgärder inte hade vidtagits utan abonnentens begäran. Om det även annars skulle vara tekniskt och ekonomiskt förnuftigt att bygga ett ställverk inklusive ledningsbrytare vid objektet för att förbättra leveranssäkerheten eller skyddet, är det alltid fråga om en sådan åtgärd för att utveckla nätet som omfattas av nätinnehavarens ansvar. Kostnaderna för en sådan åtgärd ska inte uppbäras av en enskild abonnent, även om abonnenten samtidigt skulle ha efterfrågat möjlighet till två matningsriktningar vid objektet för att förbättra leveranssäkerheten.

3.5 Kapacitetsreserveringsavgift

Kapacitetsreserveringsavgiften ger nätinnehavaren rätt att reservera distributions- och överföringskapacitet i elnätet till en omfattning som motsvarar anslutningseffektens storlek. Kapaciteten som anslutningarna reserverar kan förorsaka ett behov att förstärka det befintliga nätet. Nätinnehavaren kan sträva efter att förbereda sig på nätförstärkningsbehovet i förväg eller förstärka sitt nät från fall till fall efter behov senast när nya abonnenter ansluter sig till nätet.

Kapacitetsreserveringsavgiften används för att täcka det genomsnittliga behov att förstärka nätet som elanslutningarna förorsakar. Nätinnehavaren kan i samband med anslutningsavgifterna uppbära kostnader för förstärkning av nätet endast i form av en genomsnittlig kapacitetsreserveringsavgift. Kapacitetsreserveringsavgiften motsvarar den genomsnittliga kostnad som anslutningen av en effektenhet till det befintliga nätet förorsakar i genomsnitt, då nätet dimensioneras så att det

klarar av en större effektöverföring. Med andra ord beskriver kapacitetsreserveringsavgiften förändringen av den genomsnittliga kalkylmässiga dimensioneringskostnaden i förhållande till förändringen av effektöverföringskapaciteten.

Kapacitetsreserveringsavgiften ska uppbäras rättvist av alla abonnenter och kan inte från fall till fall riktas till endast en enskild abonnent vars anslutning förutsätter investeringar i förstärkning av elnätet i det gällande kapacitetläget.

3.5.1 Bestämning av kapacitetsreserveringsavgiften i ett distributionsnät

Vid bestämning av den genomsnittliga kapacitetsreserveringsavgiften för ett distributionsnät tillämpas i regel det beräkningsverktyg som publicerats av Energimyndigheten. I samband med bestämning av kapacitetsreserveringsavgiften betraktas endast de genomsnittliga kalkylmässiga kostnaderna som uppstår som en följd av behovet att ändra effektöverföringskapaciteten som nätförstärkningskostnader. Förstärkningskostnader är endast den del av dimensioneringskostnaden som överstiger kostnaderna för sedvanlig återuppbyggnad. På detta sätt beaktas uttryckligen endast effektöverföringskapacitetens inverkan på kostnaderna, så att kapacitetsreserveringsavgifter inte används för att finansiera till exempel kostnadsandelar för utveckling av nätet som ska finansieras med distributionsavgifter.

Kapacitetsreserveringsavgiften bestäms separat för varje använd spänningsnivå samt separat för anslutningar till understationer och distributionstransformatorer. Nätinnehavaren ska publicera bestämningsprinciperna och beräkningsparametrarna för kapacitetsreserveringsavgiften i sina egna prissättningsprinciper.

Nätinnehavaren har också möjlighet att bestämma den genomsnittliga kapacitetsreserveringsavgiften med en egen metod, men då ska nätinnehavaren publicera och noggrant beskriva denna beräkningsmetod i sina prissättningsprinciper. Energimyndigheten använder det beräkningsverktyg myndigheten publicerat och beräkningsprinciperna i verktyget för att bedöma hur skälig och rättvis kapacitetsreserveringsavgiften är samt i möjliga jämförelseberäkningar. Nätinnehavarens metod ska i varje fall följa de fastställda prissättningsprinciperna i prissättningsmetoderna och metoden som nätinnehavaren tillämpar får inte leda till ett högre slutbelopp än det jämförelsepris som bestämts enligt principerna i de fastställda prissättningsmetoderna och de vederbörliga beräkningsparametrarna.

Vid bestämning av kapacitetsreserveringsavgiften ska man beakta att debitering av en kapacitetsreserveringsavgift är motiverat endast för det genomsnittliga befintliga nätet. I ett lågspänningsnät där anslutningarna i kvantitativt avseende är koncentrerade närmare transformatorstationen ska nätinnehavaren beakta anslutningarnas möjliga kortare avstånd till elmatningsriktningen som en faktor som minskar kapacitetsreserveringsavgiften.

Energimyndighetens beräkningsverktyg

Beräkningsverktyget har samma funktionsprincip som i den föregående prissättningsmetoden. I beräkningsverktyget har dessutom beräkning av kapacitetsreserveringsavgiften för lågspänningsnät lagts till, liksom ett hjälpverktyg som möjliggör estimering av områdes- eller zonspecifika genomsnittliga dimensioneringskostnader. Hjälpverktyget kan användas som hjälp i bestämningen av zonpriser för ett

lågspänningsnät samt för beaktande av anslutningarnas koncentration i bestämningen av kapacitetsreserveringsavgiften för ett lågspänningsnät.

Beräkningsverktyget definierar den genomsnittliga förstärkningskostnaden för ett befintligt elnät, dvs. beräknar hur mycket anslutningen av en effekt enhet till nätet i genomsnitt påverkar dimensioneringen av det genomsnittliga befintliga nätet och det möjliga förstärkningsbehovet.

I Energimyndighetens beräkningsverktyg är bestämningen av kapacitetsreserveringsavgiften baserad på de genomsnittliga kalkylmässiga förstärkningskostnaderna för en genomsnittlig elöverföringsanslutning. Beräkningsverktyget antar att abonnenterna är jämnt fördelade mellan utgångarna eller stamledningarna i både mellanspännings- och lågspänningsnät. I beräkningsverktyget bestäms en separat kapacitetsreserveringsavgift för alla olika punkter i stamledningen och ett medelvärde beräknas. I ett lågspänningsnät kan abonnenterna emellertid vara mer koncentrerade till områden nära transformatorstationer. Då bör den faktiska genomsnittliga kapacitetsreserveringsavgiften vara lägre än den kapacitetsreserveringsavgift som bestäms med beräkningsverktyget. Nätinnehavaren ska beakta detta vid bestämning av kapacitetsreserveringsavgiften för ett lågspänningsnät.

Effekten av en koncentration av anslutningar i ett lågspänningsnät kan beaktas genom att separat för olika områden beräkna det viktade medelvärdet av de genomsnittliga förstärkningskostnaderna som beräknats med hjälpverktyget. Om till exempel 70 procent av anslutningarna ansluts ganska jämnt till lågspänningsnätets stamledning inom ett avstånd på 200 meter och kvarvarande 30 procent ansluter sig ganska jämnt till stamledningsnätet med lågspänning efter 200 meter, kan kapacitetsreserveringsavgiften beräknas som ett viktat medelvärde för dessa olika fall. Först bestäms kapacitetsreserveringsavgiften med beräkningsverktyget med antagandet att det befintliga stamledningsnätets genomsnittliga längd är 200 meter. Därefter bestäms kapacitetsreserveringsavgiften för det område som sträcker sig över 200 meter och fram till den verkliga genomsnittliga längden på stamledningen. Den slutgiltiga kapacitetsreserveringsavgiften för lågspänningsnätet fås genom att beräkna ett viktat medelvärde utifrån dessa kapacitetsreserveringsavgifter, där resultatet som beräknats med 200 meter viktas med 70 procent och kapacitetsreserveringsavgiften som bestämts för området utanför 200 meter viktas med 30 procent.

För att kunna bestämma kapacitetsreserveringsavgiften för anslutningar i ett mellanspänningsnät ska nätinnehavaren känna till

- den genomsnittliga mellanspänningsutgångens längd
- nätets spänningsnivå
- i beräkningsverktyget används den största tillåtna spänningsminskningen i mellanspänningsnätet som använts i planeringen.
- huvudtransformatorernas högsta planerade användningsgrad i en normal kopplingsituation
- effektvinkeln.

I fråga om lågspänningsanslutningar behövs också information om den största spänningsminskningen som kan tillåtas i lågspänningsnätet samt information om

lågspänningsnätets spänningsnivå och den genomsnittliga längden på lågspänningsnätets stamledning som går från transformatorstationen.

Energimyndigheten kommer att uppdatera och utveckla beräkningsverktyget efter behov.

3.5.2 Kapacitetsreserveringsavgift i ett distributionsnät med högspänning

I ett högspänningsdistributionsnät ska bestämmningen av kapacitetsreserveringsavgiften grunda sig på samma grundprinciper som i ett medelspänningsnät. Nätinnehavaren ska tillämpa en genomsnittlig kapacitetsreserveringsavgift, vilken kan inkludera kostnader endast till den del kostnaden uppstår på grund av en kalkylmässig genomsnittlig förändring av effektöverföringskapaciteten. Kapacitetsreserveringsavgiften får inte inkludera kostnader för utvidgning eller utveckling och underhåll av nätet.

För att beräkna den genomsnittliga kapacitetsreserveringsavgiften ska man utreda kapacitetsreserveringsavgiften vid olika punkter i nätet och beräkna en genomsnittlig kapacitetsreserveringsavgift utifrån dessa olika kapacitetsreserveringsavgifter. Vid beräkning av kapacitetsreserveringsavgiften ska en marginalkostnad definieras (€/MVA/km). Med marginalkostnad avses kapacitetsreserveringsavgiften per kilometer, som har beräknats utifrån nätkomponenternas enhetspriser i Energimyndighetens enhetsprislista och den faktiska effektöverföringskapaciteten för de aktuella nätkomponenterna.

Med faktisk effektöverföringskapacitet avses ledningens största effektöverföringskapacitet när till exempel nedhängning som påverkar luftledningars effektöverföringskapacitet och de genomsnittliga effektöverföringsförlusterna har beaktats. En motiverad marginalkostnad fås genom att i beräkningen använda röstolpkonstruktionernas enhetspriser och beakta förluster i duck-ledningars effektöverföringskapacitet. Det kan också vara motiverat att använda andra enhetspriser för nätkomponenter och effektöverföringskapaciteter i beräkningen, till exempel om ett högspänningsdistributionsnät i hög grad byggs i form av jordkablar. Då kan jordkablarnas inverkan på marginalkostnaden beaktas enligt graden av jordkablar.

Beräkningen kan utföras så att kapacitetsreserveringsavgiften bestäms till varje punkt i den genomsnittliga överföringsanslutningen med hjälp av marginalkostnaden (€/MVA/km) och punktens avstånd och ett medelvärde för kapacitetsreserveringsavgifterna för alla dessa punkter beräknas. Med avstånd avses överföringsavståndet från den granskade punkten till anslutningspunkten i stamnätet eller en annan nätinnehavares nät, varifrån matningen till det aktuella högspänningsdistributionsnätet eller en del av det sker. Förenklat leder detta till en beräkning där den genomsnittliga kapacitetsreserveringsavgiften är hälften av produkten av marginalkostnaden och den genomsnittliga effektöverföringsanslutningen.

Med en genomsnittliga effektöverföringsanslutningens längd avses medelvärdet av längderna på överföringsanslutningarna för olika distributionsgränser. Avsikten är att beskriva ledningslängden i en genomsnittlig situation, till vilken förstärkningsåtgärden kan riktas. Med överföringsanslutningens längd avses överföringsruttens längd som bestäms från den knutpunkt i nätet som ligger längst bort till stamnätet eller en annan nätinnehavares anslutningspunkt inom samma distributionsgräns.

Den faktiska genomsnittliga längden på överföringsanslutningen beror på distributionsgränsernas kopplingssituation.

Korta högspänningsnät

Om det är fråga om en nätinnehavare som endast har korta överföringsanslutningar direkt till stamnätet eller en annan nätinnehavares högspänningsdistributionsnät, är det motiverat att beakta att en kort överföringsanslutning sannolikt förstärks i hela sin längd om en förstärkning av nätet genomförs, oavsett vid vilken punkt abonnenten ansluter sig. Då skulle den genomsnittliga kapacitetsreserveringsavgiften för överföringsanslutningen i fråga förenklat vara den direkta produkten av marginalkostnaden och de bestämda medelvärdet för de korta överföringsanslutningarna. Med kort överföringsanslutning avses här en sådan överföringsanslutning som alltid måste förstärkas i hela sin längd, oberoende vid vilken punkt abonnenten ansluter sig.

Omfattande högspänningsnät

Om nätinnehavarens högspänningsdistributionsnät är omfattande och maskformigt kan matningsriktningarna ändras på många olika sätt. Då kan förstärkningsåtgärder avgränsas bättre eller till och med undvikas. I sådana fall kan man anta att förstärkningsåtgärderna i genomsnitt riktas till betydande stamledningsavsnitt mellan ställverk. Således kan man i beräkningen av kapacitetsreserveringsavgiften använda ett genomsnittligt stamledningsavsnitt, till vilket nätförstärkningsåtgärden i genomsnitt riktas. Med genomsnittligt stamledningsavsnitt avses ett medelvärde beräknat utifrån längden på stamledningarna mellan nätinnehavarens ställverk med minst tre förgreningar och anslutningspunkterna i stamnätet eller anslutningspunkter som motsvarar stamnätet.

Stamledningens längd som används vid beräkning av den genomsnittliga kapacitetsreserveringsavgiften kan förenklat bestämmas genom att dividera hela högspänningsdistributionsnätets längd med antalet ställverk med minst tre förgreningar som nätinnehavaren själv förfogar över samt antalet anslutningspunkter i stamnätet eller anslutningspunkter som motsvarar stamnätet. I beräkningen ska det beaktas att antalet ställverk med minst tre förgreningar ska inkludera endast nätinnehavarens egna ställverk, från vilka nätinnehavarens högspänningsdistributionsnät också går i tre olika riktningar. Beräkningen kan också utföras så att nätinnehavaren från fall till fall direkt utreder antalet ledningsavsnitt som kan betraktas som stamledningar i nätinnehavarens nät och dividerar hela nätlängden med antalet stamledningar. Den använda genomsnittliga kapacitetsreserveringsavgiften kan beräknas som produkten av längden på den bestämda genomsnittliga stamledning som ska förstärkas och marginalkostnaden.

Blandade nät

I blandade nät, där nätinnehavarens högspänningsdistributionsnät består av delar som är väldigt olika och separata från varandra samt delvis inkluderar även korta enskilda överföringsanslutningar direkt till stamnätet eller ett annat högspänningsdistributionsnät, kan nätinnehavaren i bestämningen av kapacitetsreserveringsavgiften beakta nätets särdrag och bestämma kapacitetsreserveringsavgiften så att

den så verklighetstroget som möjligt beskriver den genomsnittliga andel till vilken förstärkningsåtgärden kan riktas.

Korta direkta anslutningar till stamnätet förvränger bestämningen av ett genomsnittligt ledningsavsnitt eller en genomsnittlig överföringsanslutning och gör den oändamålsenlig, om de tas med som sådana i beräkningen. Nätinnehavaren kan separera ganska korta enskilda ledningsavsnitt som ansluts direkt till stamnätet eller ett annat högspänningsdistributionsnät i egna helheter som är åtskilda från det övriga nätet. Därefter kan nätinnehavaren bestämma kapacitetsreserveringsavgiften för det övriga nätet enligt den ovan nämnda principen för omfattande maskformiga nät och en egen kapacitetsreserveringsavgift för korta ledningsavsnitt. Slutligen kan dessa resultat användas för att beräkna ett viktat medelvärde baserat på de totala nätlängderna i respektive beräkning.

För enkelhetens skull, om nätinnehavarens nätmassa huvudsakligen består av andra än korta överföringsanslutningar, kan nätinnehavaren helt utesluta de korta överföringsanslutningarna från beräkningen när kapacitetsreserveringsavgiften för ett 110 kV nät bestäms.

Nätinnehavaren kan också bestämma kapacitetsreserveringsavgiften enligt en egen beräkningsprincip, men principen ska följa de ovan nämnda allmänna prissättningsprincipen samt den beräkningsprincip där den tillämpade kapacitetsreserveringsavgiften beräknas som en produkt av marginalkostnaden och den genomsnittliga förstärkningsandelen. Nätinnehavaren kan alltså själv besluta hur noggrant kapacitetsreserveringsavgiften ska bestämmas, men avgiften ska alltid grunda sig på den genomsnittliga förstärkningsandelen samt den marginalkostnad som beräknats utifrån enhetspriserna och överföringskapaciteterna. Principen för hur den genomsnittliga förstärkta andelen bestäms kan dock av motiverade skäl variera beroende på nätets struktur och typ. Nätinnehavaren ska i sina egna prissättningsprinciper redogöra för principerna för bestämning av kapacitetsreserveringsavgiften för ett högspänningsdistributionsnät.

I samband med granskningen av kapacitetsreserveringsavgiftens skälighet bestämmer Energimyndigheten i regel ett jämförelsepris som Energimyndigheten beräknar med tillämpning av de ovan nämnda principerna för bestämning av kapacitetsreserveringsavgiften och ändamålsenligt definierade beräkningsparametrar, i tillämpliga delar.

Energimyndigheten kommer att ge närmare anvisningar på begäran och efter behov.

3.5.3 Kapacitetsöverföringsavgift för produktionsanslutningar

Om den maximala anslutningseffekten för produktion är högre än den maximala anslutningseffekten för förbrukning, ska nätinnehavaren i sin prissättning tillämpa de nedan beskrivna prissättningsprinciperna för kapacitetsreserveringsavgiften för produktion. Med tanke på prissättningen är det alltså fråga om en produktionsanslutning om anslutningens nominella produktionseffekt är högre än den största möjliga effekten för den aktuella anslutningens förbrukning.

Anslutning av en produktionsanläggning med en effekt på högst 2 MVA

Enligt elmarknadslagen får kostnader för förstärkning inte inkluderas i avgiften för anslutning av elproduktion med en effekt på högst 2 MVA till elnätet. Således kan nätinnehavaren inte uppbära någon kapacitetsreserveringsavgift för produktionen vid anslutning av en produktionsanläggning med en skenbar effekt på högst 2 MVA till nätet. I fråga om anslutningar som också har förbrukning vid sidan av produktion på högst 2 MVA kan nätinnehavaren dock uppbära en kapacitetsreserveringsavgift för förbrukningens del.

Anslutning av en produktionsanläggning med en effekt på över 2 MVA

När en produktionsanläggning med en skenbar effekt på över 2 MVA ansluts till nätet ska nätinnehavaren uppbära en kapacitetsreserveringsavgift för produktion i samband med anslutningsavgiften. Kapacitetsreserveringsavgiften ska vara lika stor per effektenhet för alla produktionsanläggningar med samma spänningsnivå.

Enligt 24 § i elmarknadslagen ska de fördelar som följer av att ett kraftverk ansluts till nätet beaktas i prissättningen av nättjänster. De eventuella fördelarna beror bland annat på placeringen av och egenskaperna hos produktionsanläggningarna som har anslutits och ska anslutas, nätets egenskaper, kopplingsläget samt belastnings- och produktionsläget vid granskningstidpunkten.

Produktionsanslutningarnas eventuella fördelar beaktas i genomsnitt i kapacitetsreserveringsavgiften i samband med anslutningsavgifterna. Den eventuella fördelen av att en produktionsanläggning ansluts till nätet uppstår i fråga om anslutningsavgifterna eftersom anslutningen av en produktionsanläggning kan kräva mindre kapacitet i genomsnitt av överföringsanslutningarna samt minska behovet att förstärka nätet och/eller frigöra mer överföringskapacitet till andra användare jämfört med en förbrukningsanslutning med motsvarande effekt.

Om anslutningen av en produktionsanläggning har exakt samma genomsnittliga inverkan på nätets kapacitet som en förbrukningsanslutning, är det motiverat att tillämpa samma kapacitetsreserveringsavgift som för förbrukningsanslutningar. Om produktionsanläggningar på motsvarande sätt reserverar överföringskapacitet från nätet på samma sätt som förbrukningsobjekt, men inte i genomsnitt lika mycket som förbrukningsanslutningar med samma effekt, är det motiverat att bestämma en lägre kapacitetsreserveringsavgift än för förbrukningsanslutningar. Om anslutningen av produktionsanläggningar nästan inte alls reserverar någon överföringskapacitet från nätet i genomsnitt och frigör överföringskapacitet som kan användas av andra, är det motiverat att låta bli att uppbära kapacitetsreserveringsavgiften för produktionsanläggningar.

De fördelar som anslutningen av en produktionsanläggning medför för kapaciteten är i hög grad beroende av det nät till vilket produktionsanläggningen ska anslutas och av produktionsanläggningens typ. Produktionen i en produktionsanläggning kan vara varierande eller jämn. Dessutom påverkar förbrukningsanläggningar i närheten av produktionsanläggningen situationen vad gäller placeringen och variationer i förbrukningen. Därför ska nätinnehavaren följa situationen i sitt eget nät och vid behov uppdatera sin prissättning så att den överensstämmer med nuläget i fråga om den genomsnittliga kapacitetsreserveringsavgiften som uppbärs av produktionsanläggningar.

I ett förbrukningsbetonat nät innebär anslutning av produktion i regel fördelar jämfört med en förbrukningsanslutning. På motsvarande sätt medför anslutning av produktion i ett produktionsbetonat nät sannolikt inga fördelar jämfört med en förbrukningsanslutning. Då är det motiverat att tillämpa samma kapacitetsreserveringsavgift för förbrukning och produktion.

Nätinnehavaren ska i sina prissättningsgrunder redogöra för hur nätinnehavaren har bedömt produktionens möjliga fördelar i bestämningen av kapacitetsreserveringsavgiften samt motivera hur nätinnehavaren har kommit fram till kapacitetsreserveringsavgiften enligt prislistan i fråga om produktionen. Nätinnehavaren ska på begäran presentera en noggrannare beräkning av bestämningen av nyttan inklusive motiveringar för Energimyndigheten.

- Bilagor Energimyndighetens beräkningsverktyg
- Sändlista Distributionsnätsinnehavare och innehavare av högspänningsdistributionsnät (Dnr 2105-2191/432/2018)
- För kännedom Finsk Energiindustri rf, Lokalkraft rf